

Länsstyrelsen
Västerbotten

Exkursion
Vormbäckens samver-
kansgrupp

1(7)

Datum
2011-11-15

Noteringar och bilder från exkursionen till Vormbäcken och Lidsbäcken den 16 augusti 2011.

Deltagare: Daniel Holmqvist, Vindelälvens Fiskeråd; Rolf Örnberg, Rökå, Greger Jonsson, Lycksele kommun; Stig Vestberg, Vindeln Utveckling AB; Ulf Hallin, SCA; Sussane Liinanki, Länsstyrelsen Västerbottens län; Hans-Erik Johansson, Länsstyrelsen Västerbottens län.

Tisdagen 16 augusti genomfördes en exkursion för Vormbäckens samverksgrupp för att titta på det pågående återställningsarbetet efter flottledrensning vid nedre delen av Vormbäcken samt Lidsbäcken. Intresset var nog stort i gruppen, men olyckligtvis hade många hade förhinder den aktuella dagen. Så slutligen blev vi en grupp på 7 personer som bevistade Vormbäcken och Lidsbäcken. Vädret var kanske det inte allra bästa, regntunga moln täckte skyn, men tursamt nog var det mestadels uppehåll under den tid vi var ute.

Exkursionen ska ses som en fördjupning av våra kunskaper om vatten och vilka faktorer som påverkar miljön för olika vattenorganismer. Påväxtalger, bottenfauna och fisk är också viktiga parametrar vid statusbedömning av vatten i vattenförvaltningen.

Vi har vid våra samverkansmöten i Vormsele diskuterat vilken miljöpåverkan Vormbäcken är utsatt för och hur de i sin tur påverkar statusklassningen i Vattenförvaltningen. Det generella målet är att alla vatten (vattenförekomster) ska ha god ekologisk och god kemisk status år 2015. En betydande andel vattenförekomster har dock fått tidsfrist till år 2021 för att uppnå God Status.

Första anhalten på exkursionen var ett besök vid en återställd forsacke i nedre delen av Vormbäcken. Daniel berättade här om de åtgärder som utförts med de specifika förutsättningarna vid denna forsacke. Botten består vid denna plats delvis av hällar och det påverkar arbetet, det är då viktigt att hitta block som är tillräckligt stora eller formade så att det klarar en kraftig vårfloed. Återställning ska också utföras så att det blir en varierad strömning av vatten med t ex olika ståndplatser för fisk.

Bild 1. Fors nedre delen av Vormbäcken, botten delvis täckt av hällar.

Bild 2. Fors nedre delen av Vormbäcken, block som tidigare rensats ur strömfåran har lagts tillbaka.

Platsen är naturskön och det relativt lättåtkomlig om man kör skogsbilvägen söder om Vormträsket till vägslutet. En eldstad och sittplatser finns iordningställt vid forsacken. I Vormbäcken nedströms Vormträsket återstod i augusti några sträckor som skulle återställas, men det rikliga regnandet hade höjt vattennivån i bäcken så att det var ansågs lämpligare att arbeta i biflödet Lidsbäcken en tid.

Därför åkte vi vidare till Lidsbäcken för att studera hur återställningen går till i praktiken med grävmaskinen i arbete. Vi vandrade ned till bäcken från vägänden väster om Lidsbrinken. Arbetet utförs med relativt stora grävmaskiner (20 tons) med en speciell skopa, gällerskopa. Den gör det möjligt att ”plocka” ut specifika block eller stenar och placera dessa på önskat sätt. Det är även möjligt att i sortera materialet med skopan. Arbetet leds på plats av en arbetsledare som diskuterar och förklarar för grävmaskinsföraren hur återställning ska utföras. Vid återställning i Vormbäcken är Daniel Jonsson anställd som arbetsledare och som sedan tidigare har lång erfarenhet inom Vindelälvsprojektet.

Bild 3 Grävmaskin på väg att lyfta ett block i Lidsträskbäcken.

Bild 4. Vi studerar grävmaskinen i arbete i Lidsbäcken. Lägga märke till den ansamling av block och stenar som personerna står på. Det är material som tidigare till stor del legat i bäcken.

Bild 5. Bild av Lidsbäcken nedströms dammen efter återställning. Block har lagts tillbaka i strömfåra, samt även död ved som också är viktig för det biologiska livet i vattnet.

Bild 6. Fika i anslutning till Lidsbäcken.

Avslutningsvis besökte vi Lidsträskdammen, som tidigare bedömts att utgöra ett definitivt vandringshinder. Genom att ersätta slussgolvet med stenbotten och utjämna nivåskillnaden vid dammen över längre sträcka har möjligheterna för vattenlevande organismer röra sig i vattendraget förbättrats avsevärt.

Bild 6. Slussgolvet vid Lidsträskdammen har ersatts av stenbotten.

Bild 7. Vid återställningsarbeten som utförs inom "Vindel river life" sätts det upp informationstavlor som visar lite varför och vem som har utfört åtgärder på platsen.

Det har sagts vid samverkansmöten att för få en bra miljö i vatten inom Vormbäckens avrinningsområde är det lämpligt att jobba från två fronter. Först och främst måste belastning av metaller minskas från Hornträsket samt Kristinebergsgruvan. Detta görs också genom de efterbehandlingsarbeten som pågår vid Hornträskgruvan och Rävildmyrgruvan, men även genom en översyn och åtgärder av utsläppskällor från Kristinebergsgruvan. Men det är även viktigt att förbättra den fysiska miljön i Vormbäcken och i med återställning av nedre delen av Vormbäcken samt Lidsbäcken har startat så kan är förhoppningen att statusen förbättras där.

.....

Nästa möte för Vormbäckens samverkansgrupp föreslås bli i november-december i Vormsele som vanligt, Under höstmötet kommer förhoppningsvis Daniel Jonsson (arbetsledare) att kunna medverka och visa mera bilder (panorama-bilder) och berätta hur arbetet fortlöpte efter vårt studiebesök.

Jag återkommer med mer information om detta.

Sena Hösthälsningar!

Hans-Erik Johansson

Miljöanalysenheten - Vattenförvaltning

090-10 73 22

0730-72 73 22

Bilaga : Vindel River Life